

Ž I L I N S K Ý
samosprávny kraj

Kalendárium

výročí regionálnych osobností a významných udalostí Kysúc

na rok 2018

ÚVOD

Kalendárium zostavené a vydané Kysuckou knižnicou v Čadci v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského kraja podáva prehľadný a ucelený obraz výročí regionálnych osobností v roku 2018.

Popri menách osobností celoslovenského významu sme sa snažili, aby do povedomia širokej verejnosti vstúpili aj osobnosti, ktorých diela a osudy sú nerozlučne spojené s regiónom Kysúc. Predložená paleta osobností zachytáva všetky sféry spoločenského, umeleckého, hospodárskeho a politického života. Jubilujúce regionálne i literárne osobnosti, ktorých výročia si v roku 2018 pripomíname, sú v kalendáriu radené v rámci jednotlivých mesiacov chronologicky. Sprievodcom pre používateľov kalendária je menný register.

Kalendárium ponúkame širokej verejnosti, osobitne však školám - žiakom i pedagógom, kultúrno-osvetovým pracovníkom ako informačnú pomôcku pri príprave literárno-dramatických podujatí a pri tvorbe výstav okrúhlych životných jubileí významných rodákov.

Pri selektovaní informácií sme vychádzali z dostupných prameňov vo fonde Kysuckej knižnice. Zostavovateľka nie je zodpovedná za prevzaté informácie zo sekundárnych prameňov.

Zároveň chceme upozorniť čitateľov i všetkých používateľov nášho materiálu, že Kysucká knižnica sa snaží sledovať regionálne dianie v najširšom možnom zábere. Disponujeme širším materiálovým fondom, na základe ktorého poskytujeme v rámci knižničných služieb podrobnejšie informácie všetkým záujemcom. Celá databáza regionálneho fondu je používateľom prístupná na webovej stránke Kysuckej knižnice www.kniznica-cadca.sk prostredníctvom on-line katalógu CARMEN.

zostavovateľka

Výročia prvej písomnej zmienky a významných udalostí v roku 2018

170. výročie

ROK 1848

Povstanie slovenských dobrovoľníkov a udalosti v revolučných rokoch 1848 - 1849.

580. výročie

DUBIE

Ako obec sa písomne spomína v roku 1438, trvale patrila k budatínskemu panstvu.

575. výročie

KYSUCKÝ LIESKOVEC

Najstaršia zachovaná písomná správa spolu s ohraničením chotára je z roku 1438. Patrila k budatínskemu panstvu.

380. výročie

OŠČADNICA

Obec vznikla z rozptýlených valašských osídlení ako samostatná dedina v prvej polovici 17. storočia (1638).

360. výročie

PODVYSOKÁ

Prvá písomná správa o obci je z roku 1658 (Podvisoka). Sčasti patrila k budatínskemu ale aj k strečnianskemu panstvu.

580. výročie

POVINA

Prvá písomná zmienka je z roku 1438, trvale patrila k budatínskemu panstvu.

420. výročie

TURZOVKA

Lokačná listina bola udelená 21.2.1602. Vydal ju palatín Juraj Turzo, čím vystavil mestu rodný list.

JANUÁR

1

Žilinčík, Tomáš, 1943-1993

divadelný a filmový herec

* 03.01.1943 - Čadca

+ 09.01.1993 - Martin

75. výročie narodenia

V roku 1966 absolvoval štúdium herectva na VŠMU v Bratislave. V rokoch 1960–1962 a 1966–1979 bol členom činohry divadla Jozefa Gregora Tajovského vo Zvolene. V rokoch 1979–1989 a od roku 1991 pôsobil na divadelných doskách v Martine. V rokoch 1990 a 1991 pôsobil v divadle Andreja Bagara v Nitre. Vynikajúco stvárnil dramatické i komediálne role v dielach Višňový sad, Kubo, Revízor, Sen noci svätajánskej, Nevesta hôľ, Smrť obchodného cestujúceho a iné. Jeho herecký talent mu otvoril cestu do rozhlasových a televíznych inscenácií, menšie i väčšie úlohy si zahral aj vo filme.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 94. ISBN 8071654418 (viaz.).

2

Belánsky, Jozef, 1769-1843

kňaz, mecén, publicista

* 20.06.1769 - Kysucké Nové Mesto

+ 04.01.1843 - Žiar nad Hronom

175. výročie úmrtia

Gymnázium navštevoval v Budíne a v Pešti, filozofiu a teológiu študoval v katolíckom seminári v Péči a vo Vacove. Po vysvätení za kňaza (1792) pôsobil ako kaplán, profesor biblického štúdia a profesor cirkevného práva. V roku 1823 bol vymenovaný za v poradí štvrtého banskobystrického biskupa, bol prvým Slovákom, ktorý vykonával túto funkciu. Do dejín diecézy sa zapísal ako biskup "zlatého srdca a veľký dobrodinec chudobných". Podporoval literárne snahy slovenských katolíckych kňazov, bol horlivým mecénom cirkevných, školských a iných podujatí. Jozef Belánsky platil chudobným slovenským študentom štúdia vo Viedni a v Pešti. Finančne podporil Ústav na opateru a výchovu detí predškolského veku v Banskej Bystrici. V banskobystrickej diecéze zriadil prvú materskú školu na území horného Uhorska.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 141-142. ISBN 8071654418 (viaz.).

3

Pongrác, Alexander, 1808-1880

kňaz, národnokultúrny pracovník, mecén

* 04.01.1808 - Horný Vadičov

+ 30.01.1880 - Považská Bystrica

210. výročie narodenia

Pochádzal zo starého liptovského šľachtického rodu. Po skončení štúdia teológie pôsobil ako kňaz v Nitrianskej diecéze. Ako jeden z mála príslušníkov šľachtického rodu sa hlásil k ľudu a národu. Zúčastnil sa na Memorandovom zhromaždení v Martine a bol členom "Národného vyslanstva" do Pešti. Po vzniku Maticy Slovenskej sa stal členom jej výboru, podporoval Slovenské patronátne gymnázium v Kláštore pod Znievom. Bol popredným členom Spolku svätého Vojtecha, kde zastával funkciu jeho konateľ'a v považskobystrickom dekanáte. Prispieval do časopisov Cyril a Metod, Priateľ ľudu, Pešťbudínske vedomosti a Slovenských novín. Prezentoval v nich snahy slovenského obyvateľ'stva o spravodlivé riešenie národných práv v Uhorsku. Bol vybraný za člena memorandovej deputácie na uhorský snem v júni 1861 a spolu s ním sa zúčastnili aj Š. Hýroš, V. Paulíny, L. Turzo, P. Makovický, A. Androvič, M. Mudroň, S. Pílka, Š. Závodník, J. M. Hurban, Š. M. Daxner, J. Francisci, J. Palárik, J. Gotčár, M. Keller, J. Holeček.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 112. ISBN 8071654418 (viaz.).

4

Mravec, Milan, 1938-2004

výtvarník

Pseudonym: Juriáš

* 06.01.1938 - Raková

+ 06.01.2004 - Bratislava

80. výročie narodenia

Výtvarník Milan Mravec sa narodil 6. januára 1938 v Rakovej a zomrel v deň svojich 66. narodenín v roku 2004. Po ukončení základnej školy študoval od roku 1953 na Strednej škole umeleckého priemyslu v Bratislave, konkrétne–odbor rezbárstva a grafiky, kde si osvojil znalosť materiálu a získal potrebnú remeselnú zručnosť. V rokoch 1958 – 1964 pokračoval v štúdiu na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave na odbore monumentálneho maliarstva. Milan Mravec žil a tvoril v Bratislave, do rodnej Rakovej sa však rád vracal po celý život. V roku 1981 sa stal jedným zo spoluzakladateľov Kysuckej galérie. Jeho tvorba je zastúpená v mnohých verejných i súkromných zbierkach doma i v zahraničí.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 240-241. ISBN 8071654418 (viaz.).

5

Žilinčík, Tomáš, 1943-1993

herec

* 03.01.1943 - Čadca

+ 09.01.1993 - Martin

25. výročie úmrtia

V roku 1966 absolvoval štúdium herectva na VŠMU v Bratislave. Vynikajúco stvárnil dramatické i komediálne role v dielach *Višňový sad*, *Kubo*, *Revízor*, *Sen noci svätajánskej*, *Nevesta hôľ*, *Smrť obchodného cestujúceho* a iné. Jeho herecký talent mu otvoril cestu do rozhlasových a televíznych inscenácií, menšie i väčšie úlohy si zahral aj vo filme.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 94. ISBN 8071654418 (viaz.).

6

Grupáč, Marián, 1973-

spisovateľ

* 15.01.1973 - Martin

45. výročie narodenia

Je autorom básnických zbierok, niekoľkých poviedkových kníh, noviel a románov. Venuje sa literárnej teórii, predovšetkým súčasnej slovenskej poézii. V roku 1998 debutoval zbierkou básní *Cudná noc v Paríži*. Jeho literárna tvorba vyšla v anglickom, nemeckom, poľskom, talianskom, chorvátskom, slovinskom, bulharskom a maďarskom jazyku. Je držiteľom niekoľkých domácich a zahraničných literárnych ocenení. Získal Cenu Rudolfa Slobodu a Prémium Ceny Ivana Krasku.

Literatúra:

Kubica, Peter. *Kysucká literatúra 1*. Čadca: Magma, 2010. S. 83-84. ISSN 9788089172139

7

Klemens, Jozef Božetech, 1817-1883

maliar

* 08.03.1817 - Liptovský Mikuláš

+ 17.01.1883 - Viedeň

135. výročie úmrtia

Študoval v Prahe na maliarskej akadémii. Po štúdiách pôsobil ako profesor v Žiline a v Banskej Bystrici a v roku 1878 ho predčasne penzionovali pre nedostatočnú znalosť maďarského jazyka. Patril k zakladajúcim členom Matice slovenskej. Vytvoril viacero portrétov národnooslobodzovacieho zápasu Slovákov v 19. storočí. Známe sú jeho romantické obrazy zobrazujúce Štefana Moyzesa, Ľudovíta Štúra, Karola Kuzmányho a ďalších. V dobe svojho pobytu na Kysuciach sa zdržiaval u známeho národovca Fraňa Pagányho, ktorý ho i hmotne podporoval. Najväčší počet jeho diel sa nachádza vo farnosti Turzovka: 3 oltárne obrazy, 14 zastavení krížovej cesty a iné. Ďalšie jeho obrazy sú v kostoloch v Rakovej,

Hornom Vadičove, Staškove, Korní, jeho diela sa nachádzajú aj v Starej a Novej Bystrici. Kostol v Čadci je tiež zdobený jeho dielom, hlavným oltárnym obrazom sv. Bartolomeja a obrazom Nanebovzatie Panny Márie.

Literatúra:

ELIÁŠ, Michal. *Jozef Božetech Klemens: muži memoranda*. Martin: Matica slovenská, 2010, S. 31. ISBN 978-80-7090-986-7

8

Šuráb, Marián, 1958-

kňaz, pedagóg, spisovateľ

* 19.01.1958 - Krásno nad Kysucou

60. výročie narodenia

Kňaz, pedagóg a spisovateľ Doc. ThDr. Marián Šuráb, PhD. bol vysvätený za kňaza v roku 1982. V rokoch 1990 - 1994 študoval postgraduálne na Katolíckej Univerzite v Lubline (KUL) odbory pastorálnu teológiu a homiletiká. Od roku 1994 učí na Rímskokatolíckej cyrilo-metodskej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. V roku 2001 sa stal rektorom kňazského seminára a moderátorom teologického inštitútu v Nitre. 1. marca 2006 sa stal dekanom Rímskokatolíckej cyrilo-metodskej bohosloveckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave a v roku 2007 habilitoval tiež na Univerzite Komenského v Bratislave. Marián Šuráb publikoval okolo 500 homílií, ktoré vyšli ako kazateľské pomôcky pre študentov teológie a kňazov. Tri knihy homílií - Hlásaj slovo I.-III. - vyšli spolu s homíliami jeho učiteľa profesora Jozefa Vrableca.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 133. ISBN 8071654418 (viaz.).

9

Jánošík, Juraj, 1688-1713

ľudový hrdina, zbojník

* 25.01.1688 - Terchová

+ 18.03.1713 - Liptovský Mikuláš

330. výročie narodenia

Ľudový hrdina a zbojnícky kapitán, Juraj Jánošík, sa narodil v roku 1688 v Terchovej. Pôvodne bol vojakom v Rákocziho i cisárskej armáde. Neskôr viedol zbojnícku družinu a stal sa symbolom protestu proti útlaku. Jánošíkovská tradícia sa rozšírila na Moravu, do Sliezska, Poľska a na Ukrajinu. Popravili ho v marci 1713 v Liptovskom Mikuláši.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník E-J. - Zv. II. - Martin: Matica slovenská, 1987. S. 528-529.

10

Kováčik, Vladimír, 1938-

chemik, vedec

* 28.01.1938 - Turzovka

80. výročie narodenia

Jeho vedecká činnosť je spojená so zavedením a rozvojom metódy štruktúrálnej analýzy organických látok, nazývanej hmotnostná spektrometria. Je členom rôznych vedeckých organizácií.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 328. ISBN 8071654418 (viaz.).

FEBRUÁR

11

Zemaníková, Irena, 1938-

maliarka

* 07.02.1938 - Raková

80. výročie narodenia

Insitná maliarka Irena Zemaníková sa narodila 7. februára 1938 v Rakovej. Získala veľa ocenení na slovenských i medzinárodných výstavách. Maľovať začala až na dôchodku, keď sa stala i členkou Štúdia neprofesionálnych výtvarníkov Kysúc.

Literatúra:

PAŠTRNÁK, Ladislav, 2017. *Irena Zemaníková: "Detstvo naboso"*: Obrazy a spomienky kysuckej maliarky z Rakovej v novej knihe. In: Kysuce. Roč. 27, č. 34, s. 11. ISSN 0139-5068.

12

Toman, Milan, 1928-

športovec, manažér

* 09.02.1928 - Čadca

90. výročie narodenia

Športovec, bývalý reprezentant Slovenska a Československa v zjazdovom lyžovaní, budovateľ stredísk cestovného ruchu, propagátor mesta a jeho prírodných krás. Má veľkú zásluhu na vybudovaní turistického strediska v Oščadnici - Veľká Rača.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 90-91. ISBN 8071654418 (viaz.).

13

Chabroň, Jozef, 1983-

dirigent

* 11.02.1983 - Čadca

35. výročie narodenia

Jozef Chabroň ukončil štúdium na VŠMU v Bratislave v roku 2007 v odbore zborové dirigovanie pod pedagogickým vedením prof. Blanky Juhaňákovej. V rámci diplomového koncertu dirigoval Beethovenov 5. klavírny koncert Es-dur Cisársky a Mozartovo Rekviem za spoluúčinkovania Štátneho komorného orchestra Žilina, Žilinského miešaného zboru a sólistov. V januári 2006 dostal možnosť spolupracovať so Slovenským filharmonickým zborom ako asistent hlavnej zbormajsterky Blanky Juhaňákovej. Od sezóny 2013/2014 sa stáva zbormajstrom SFZ.

Literatúra:

<http://www.filharmonia.sk/sfz/hlavny-zbormajster/>

14

Hnitka, Jozef, 1913-1992

pedagóg, prozaik

* 15.02.1913 - Turzovka

+ 23.04.1992 - Čadca

105. výročie narodenia

Študoval na meštianskej škole v Leviciach, bol študentom kňazského seminára v Nitre a nakoniec absolvoval Učiteľský ústav v Leviciach. Ako pedagóg pôsobil vo viacerých mestách, medzi inými aj v Čadci. Bol organizátorom a účastníkom SNP a partizánskeho hnutia v Čadci. V rokoch 1945 - 1951 pôsobil ako riaditeľ Strednej dievčenskej školy. Počas totalitných postihov v roku 1950 bol vylúčený zo Zväzu slovenských spisovateľov a bol vo vyšetrovacej väzbe. Nakoniec sa vrátil aj s rodinou do Čadce, kde bol riaditeľom knižnice, redaktorom okresných novín a nakoniec pôsobil ako učiteľ v Zákopčí a Čadci. Zaslúžil sa o rozvoj kultúrneho diania na Kysuciach. Vo svojich literárnych dielach sa zamerával aj na obraz kysuckej dediny s jej sociálnou štruktúrou a zaostalosťou.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 45. ISBN 8071654418 (viaz.).

15

Hohoš, Ladislav, 1907-1983

spisovateľ, novinár

* 16.07.1907 - Kysucké Nové Mesto

+ 19.02.1983 - Bratislava

35. výročie úmrtia

Navštevoval Učiteľský ústav v Košiciach, po skončení štúdií pôsobil ako učiteľ vo viacerých mestách na Slovensku. Od roku 1940 pracoval vo vydavateľstve Spolku sv. Vojtecha v Trnave a neskôr ako redaktor vo viacerých vydavateľstvách. Do literatúry vstúpil v polovici 20. rokov, keď vydal svoje prvé zbierky básní. Svoje básne, epigramy, fejtóny uverejňoval hlavne v časopisoch Rozvoj, Svojet', pričom sa hlásil ku katolícky orientovanej literárnej skupine Postup. Zamerl sa najmä na nábožensky podfarbenú a prírodnú lyriku, pričom čerpal motívy z Kysúc a Oravy. Po roku 1948 ho režim ako národne a kresťansky orientovaného spisovateľa vyradil z literárneho života.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. S. 151. ISBN 8071654418 (viaz.).

MAREC

16

Mikolaj, Dušan ,1948-

spisovateľ

* 14.03.1948 – Lodno

Miesta pôsobenia: Bratislava, Lodno

70. výročie narodenia

Po gymnaziálnych štúdiách v Kysuckom Novom Meste, študoval na Pedagogickej fakulte v Banskej Bystrici (1967-1971). Pracoval ako redaktor denníkov *Smena* a *Smer*, mesačníkov *Slovensko*, *Dotyky* a *Národná osveta*. V rokoch 1994-1998 pôsobil ako riaditeľ sekcie miestnej a regionálnej kultúry MK SR. Za knihu *Odrôtovaný svet Karola Guleju* získal Cenu Vojtecha Zamarovského za rok 2008.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 180. ISBN 8071654418 (viaz.).

17

Vaňousová, Zuzana, 1922-2013

výtvarníčka, herečka

* 06.07.1922 - Staškov

+ 16.03.2013 - Považská Bystrica

5. výročie úmrtia

Zuzana Vaňousová - Kronerová sa narodila 6. júla 1922 v Staškove v rodine Kronerovcov. Bola šiestym dieťaťom z dvanástich súrodencov. Krátko pôsobila ako herečka v Komornom divadle v Martine. Po vydaji a založení rodiny pracovala v administratíve, žila v Považskej Bystrici. Kysuciam venovala cyklus malieb s tematikou ľudových zvykov zimného slnovratu. Jej život a dielo zachytila v dokumentárnom filme *Maľované spomienky Zuzany Vaňousovej*

Oľga Horecká. So spisovateľom Teodorom Križkom vydali dve básnické zbierky, ktoré sú doplnené jej ilustráciami.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 294. ISBN 8071654418 (viaz.).

18

Jánošík, Juraj, 1688-1713

ľudový hrdina

* 25.01.1688 - Terchová (Slovensko)

+ 18.03.1713 - Liptovský Mikuláš (Slovensko)

305. výročie úmrtia

Ľudový hrdina a zbojnícky kapitán. Juraj Jánošík sa narodil v roku 1688 v Terchovej. Pôvodne bol vojakom v Rákocziho i cisárskej armáde. Neskôr viedol zbojnícku družinu a stal sa symbolom protestu proti útlaku. Jánošíkovská tradícia sa rozšírila na Moravu, do Sliezska, Poľska a na Ukrajinu. Popravili ho v marci 1713 v Liptovskom Mikuláši.

Literatúra:

Slovenský biografický slovník E-J. - Zv. II. - Martin : Matica slovenská, 1987. S. 528-529.

19

Hunčík, Štefan, 1873-1963

drotár

* 19.03.1873 - Vysoká nad Kysucou

+ 07.06.1963 - Vysoká nad Kysucou

145. výročie narodenia

Narodil sa v malej osade Vrchrieka, patriacej pod obec Veľké Rovné (dnes patrí pod obec Vysoká nad Kysucou). Pochádzal z ôsmich detí a bol pravdepodobne najstarší. Do 12. rokov navštevoval ľudovú školu, potom odišiel so svojim otcom do Moskvy. V roku 1868 dokonca založil drotársku dielňu v Moskve, kde rodina striedavo žila.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 354-355. ISBN 8071654418 (viaz.).

20

Jakuš, Juraj, 1773-1805

kňaz

* 22.03.1773 - Žilina

+ 1805 - Zákopčie

245. výročie narodenia

Študoval teológiu v seminári v Nitre. Po vysvätení v roku 1796 krátko pôsobil ako kaplán v Čadci, v rokoch 1796 – 1798 ako administrátor v Lysej pod Makytou, v rokoch 1798 – 1800 ako kaplán vo Veľkom Rovnom, od roku 1800 ako farár na Zákopčí. Už ako nitriansky klerik sa v roku 1792 stal členom bernolákovského Slovenského učeného tovarišstva, ktorého národno-kultúrnu, náboženskú a osvetovú misiu šíril na Kysuciach až do predčasnej smrti.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 364. ISBN 8071654418 (viaz.).

21

Dunajovec, Jozef, 1933-2007

publicista, novinár, spisovateľ

* 23.03.1933 - Nesluša

+ 22.02.2007 - Bratislava

85. výročie narodenia

Absolvoval Vyššiu roľnícku školu v Rakoviciach a popri zamestnaní študoval na Vysokej škole ekonomickej v Bratislave. Pracoval ako redaktor v redakcii popredných slovenských denníkov (Smena, Roľnícke noviny, Nové slovo). Popri množstve publicistických príspevkov v periodikách napísal diela z oblasti literatúry faktu. Vo svojich príspevkoch sa dotýkal citlivých problémov spoločnosti, najmä vzťahov človeka a prírody. Okrem zborníkových a kolektívnych prác samostatne vydával aj knihy.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 195. ISBN 8071654418 (viaz.).

22

Haranta, Ján, 1909-1983

kňaz, spisovateľ, prekladateľ

* 03.12.1909 - Turzovka

+ 27.03.1983 - Svinná

35. výročie úmrtia

Významný predstaviteľ slovenskej katolíckej moderny. Po roku 1948 mu totalitný režim zakázal publikovať, napriek tomu napísal okolo 400 básní, ktoré zväčša ostali v rukopisných zbierkach Pútnik po zručaninách, Miserere, Piesne za vrškami, Pieseň lásky, Kvapka rosy, Víno slabých a Kytica lúčov. Tlačou vyšiel len útlý súbor básní pod názvom Zastretý život (1971). Venoval sa aj prozaickej tvorbe, je autorom poviedok, esejí, publicistických žánrov a náboženskej literatúry. Jeho zbierky poviedok Spiatočníci a Krásne duše spolu s esejami Z milosti slova a rozsiahlym súborom Kázní ostali v rukopisoch. Prekladal z francúzskej poézie (P. Claudel, Ch. Peguy), z latinčiny, slovinčiny a iných jazykov. Podieľal sa na príprave antológie svetovej náboženskej lyriky O tebe spieva zem (1943).

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 317-318. ISBN 8071654418 (viaz.).

23

Šimák, Štefan, 1948-

publicista

* 27.03.1948 - Turzovka

70. výročie narodenia

Slovenský novinár, vydavateľ a publicista. Vyštudoval žurnalistiku na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského. Začínal ako redaktor v okresných novinách na Kysuciach a od roku 1969 pracoval na rôznych postoch v Československom rozhlase. V rokoch 1982 až 1987 bol zahraničným spravodajcom v Sovietskom zväze a tiež vedúcim moskovskej pobočky Československého rozhlasu. Po roku 1989 založil so spoločníkmi nezávislý týždenník Plus 7 dní a neskôr Spoločnosť 7 PLUS s viac ako tridsiatimi periodikami a webovými portálmi. Po predaji vydavateľstva finančným investorom v roku 2014 sa začal v roku 2015 venovať vinohradníctvu a výrobe vína. Za svoju prácu získal ocenenia: Krištáľové krídlo v kategórii Publicistika a literatúra (2000), Zlatý mikrofón Československého rozhlasu (1986).

Literatúra:

PAŠTRNÁK, Ladislav, 2016. Novinár Štefan Šimák: Z Turzovky do mediálneho sveta. In: *Kysuce*. Roč. 26, č. 50-51, s. 13. ISSN 0139-5068.

APRÍL

24

Kunda, Rudolf, 1892-1953

kňaz

* 16.11.1892 - Bošáca

+ 17.04.1953 - Čadca

Miesta pôsobenia: Čadca

65. výročie úmrtia

Vysvätený za kňaza v roku 1916. Pôsobil v Rajci, Varíne a v Čadci. Venoval sa mládeži, založil záujmový spolok Orol a nacvičoval ochotnícke divadlo. V Čadci pôsobil od roku 1940, bol vymenovaný za biskupského školského komisára a v roku 1949 za regionálneho vikára pre čadčiansky región. V rokoch 1950 - 1952 dal zrenovovať farský kostol sv. Bartolomeja v Čadci.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 49. ISBN 8071654418 (viaz.).

25

Marec, Jozef, 1958-

lekár, spisovateľ

* 19.04.1958 - Turzovka

60. výročie narodenia

Vyštudoval lekársku fakultu UK v Martine. Pôsobí ako lekár a regionálny politik v Čadci. Jeho literárne dielo tematicky vychádza z prostredia rodných Kysúc. Debutoval zbierkou próz s nárečovým názvom Bimaček (2002), po ktorej nasledovali ďalšie tri knihy (Bimak, 2003; Urvisko, 2004; Vrstvenice, 2005). Deťom venoval zbierku rozprávok a povestí Podme sa báť! (s podtitulom Kysucké rozprávky pre malých aj veľkých, 2006) a knihy Vili víly vence (2007) a Blaženkin rok (2009).

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 332. ISBN 8071654418 (viaz.).

26

Uhorčík, Tomáš, ?-1713

zbojnický kapitán

+ 21.04.1713 - Liptovský Mikuláš

305. výročie úmrtia

Bol druhom Juraja Jánošíka a vodcom zbojníckej družiny v oblasti Kysúc. Zbojníkom bol celkom 9 rokov a do svojej družiny prijal roku 1711 Juraja Jánošíka, s ktorým sa zoznámil ako väzeň na Bytčianskom zámku. Uhorčík prijal meno Martin Mravec a odsťahoval sa do Klenovca, kde sa stal tiež miestnym hajdúchom. Po Jánošíkovej smrti bola odhalená jeho pravá identita a Uhorčík sa pri mučení priznal aj ku zbojníctvu. Bol popravený mesiac po poprave Jánošíka „lámaním na kolese“.

Literatúra:

https://sk.wikipedia.org/wiki/Tom%C3%A1%C5%A1_Uhor%C4%8D%C3%ADk

MÁJ

27

Paštéka, Jozef, 1948-

scenárista, dramaturg, pedagóg

* 04.05.1948 - Žilina

70. výročie narodenia

Slovenský scenárista, režisér, dramaturg a pedagóg Doc. Jozef Paštéka, ArtD. sa narodil v roku 1948 v Žiline. Základnú a strednú školu absolvoval v Čadci. Divadelnú fakultu vyštudoval na VŠMU v Bratislave. Ako scenárista a dramaturg pripravil množstvo hraných titulov. Pre divadlo napísal libreto muzikálu Adam Šangala v réžii Jozefa Bednáríka.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 80. ISBN 8071654418 (viaz.).

28

Špaldoň, Emil, 1918-2015

vedec, pedagóg

* 12.05.1918 - Čadca

+ 16.09.2015 - Nitra

100. výročie narodenia

Meno Emila Špaldoňa sa stalo symbolom rozvoja slovenského obilninárstva a jeho odborného zázemia, ktoré reprezentuje najmä Vysoká škola poľnohospodárska v Nitre. Od roku 1952 tu pôsobil ako profesor, vedúci katedry rastlinnej výroby a osem rokov ako jej rektor. Je autorom početných odborných monografií, z ktorých najmä práca *Agronomické a organizačné základy riešenia sebestačnosti v obilninách* sa stala východiskom praktických opatrení v celoštátnom meradle. Svoje teoretické poznatky realizoval v praxi pri pestovaní ozimnej pšenice, sladovníckeho jačmeňa, papriky a ďalších plodín, ktoré postupne preberali a uplatňovali aj v ďalších krajinách. Za svoje teoretické a praktické výkony bol ocenený najvyššími štátnymi vyznamenaniami. Osobitne oceňujeme jeho záujem o rozvoj Kysúc, ktorý osvedčoval dlhé roky ako predseda výboru Spolku Kysučanov v Bratislave, predchodcu dnešnej Kysuckej kultúrnej nadácie.

Literatúra:

BLAHA, Anton, 2004. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. S. 87. ISBN 80-7165-441-8.

29

Braciník, Bohdan, 1926-2003

maliar, poeta, hudobník, technik,

* 11.01.1926 - Kysucké Nové Mesto

+ 26.05.2003 - Kysucké Nové Mesto

15. výročie úmrtia

Študoval na Štátnej priemyselnej škole v Bratislave a vyššej škole strojníckej. Popri svojom zamestnaní, prevažne ako projektant a samostatný konštruktér v rôznych strojárňach, chemických a automobilových podnikoch a výskumných ústavoch, pokračoval v štúdiu na Ľudovej univerzite v Žiline- plastické látky, releoautomatika. Poézii sa začal venovať už vo svojej mladosti. V roku 1951 napísal svoju prvú báseň *Žiť chcem!*, v ktorej sa zamýšľala nad existenciou človeka. Táto báseň je súčasťou básnického eposu *Bytie v plnosti života* (Čadca,1995), ktorý obsahuje spoetizované monológy v dramatickom zoradení: *Expozícia, Kolízia, Kríza, Peripetia, Katastrofa*. Všetky tieto básne sú oslavou krásy vo viacerých podobách, zasahujú do štyroch ľudských činností, ktorým sa autor venoval, hudbe, maliarstvu, technike i poézii. Okrem poézie sa Bohdan Braciník venoval i výtvarnému umeniu. Namaloval okolo 100 obrazov. Námetom a obľúbenou témou bolo jeho rodné mesto, kysucká krajina v rôznych podobách a časť obrazov zachytáva scenériu slovenských veľhôr.

Zúčastnil sa aj na viacerých výstavách. K jeho záľubám patrila aj hudba. Zložil a napísal vlastnú symfóniu D-dur.

Literatúra:

<https://nasekysuce.sme.sk/c/1560512/pripominame-si-bohdan-bracinik-basnik-vytvarnikhudobnik-a-technik.html#ixzz4bDL6a0bC>

30

Bielek, Jozef, 1830-1898

kňaz

* 27.07.1830 - Turzovka - Predmier

+ 28.05.1898 - Dohňany

120. výročie úmrtia

Navštevoval gymnázium v Žiline, Szolnoku a v Komárne. Teológiu študoval v Nitre a Budapešti. Od roku 1853 pôsobil ako kaplán v Lednici, Košeci a v Púchove, od roku 1866 až do svojej smrti bol farárom v Dohňanoch. Bielek začal byť literárne činný počas štúdia v Budapešti, neskôr sa venoval osvetovej práci, prekladateľskej činnosti a publicistike. V časopise *Obzor* uverejňoval odborné články, v ktorých propagoval moderné poznatky v rastlinnej a živočíšnej výrobe a ovocinárstve. Je autorom biografie o Štefanovi Závodníkovi (1881).

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 307. ISBN 8071654418 (viaz.).

31

Kolesár, Martin, 1928-

herec, režisér

* 29.05.1928 - Bratislava

90. výročie narodenia

Absolvoval štúdium herectva na Štátnom konzervatóriu v Bratislave. Pôsobil na viacerých profesionálnych divadelných scénach. Ako profesionálny herec stvárnil množstvo divadelných postáv. Do histórie kysuckého ochotníckeho divadla sa zapísal ako režisér Divadelného ochotníckeho súboru Jána Palárika v Čadci (1969 - 1988). S týmto súborom naštudoval 115 divadelných inscenácií. Spolupracoval aj s ochotníckymi súbormi v Staškove a Rakovej. V roku 1999 - 2002 pôsobil ako pedagóg v Divadle/škole Ludus v Bratislave.

Literatúra:

BLAHA, Anton, 2004. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. S. 65. ISBN 80-7165-441-8.

32

Valárik, Ľudovít, 1943-

športovec

* 30.05.1943 - Zákopčie

75. výročie narodenia

Ľudovít Valárik je bývalý tréner stolného tenisu a predseda superligového klubu v Čadci. Hoci má vyše sedemdesiat, dodnes hrá stolný tenis. Je niekoľkonásobný majster Slovenska a jeden z najúspešnejších hráčov vo svojej kategórii v stolnom tenise.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 369. ISBN 8071654418 (viaz.).

JÚN

33

Hirš, Milan, 1919-1978

vedec

* 06.07.1919 - Čadca

+ 05.06.1978 – Bratislava

40. výročie úmrtia

Študoval na Slovenskej vysokej škole technickej, odbor lesníctvo. Stal sa prvým vedúcim Katedry poľnohospodárskej a lesníckej ekonomiky na Vysokej škole ekonomickej v Bratislave. Špecializoval sa na lesné hospodárstvo, ochranu prírody, najmä lesov. Vydal viaceré populárno-náučné publikácie a príručky.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 43. ISBN 8071654418 (viaz.).

34

Hunčík, Štefan, 1873-1963

drotár

* 19.03.1873 - Vysoká nad Kysucou

+ 07.06.1963 - Vysoká nad Kysucou

55. výročie úmrtia

Narodil sa v malej osade Vrchrieka, patriacej pod obec Veľké Rovné (dnes patrí pod obec Vysoká nad Kysucou). Pochádzal z ôsmich detí a bol pravdepodobne najstarší. Do 12. rokov navštevoval ľudovú školu, potom odišiel so svojim otcom do Moskvy. V roku 1868 dokonca založil drotársku dielňu v Moskve, kde rodina striedavo žila.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc.* 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 355-356. ISBN 8071654418 (viaz.).

35

Filo, Elemír, 1919-1983

kňaz

* 26.03.1919 - Veselé

+ 11.06.1983 - Bratislava

35. výročie úmrtia

Narodil sa vo Veselom okrese Trnava a svoju mladosť prežil v Rišňovciach. Za kňaza bol vysvätený 11.6.1944 v Nitre. Ako kaplán pôsobil v Starej Bystrici (1944), Kysuckom Novom Meste (1946), Považskej Bystrici (1948). Pôsobil ako správca fary - Závažie, biskupský ceremoniár, tajomník biskupského úradu v Nitre, generálny riaditeľ Ústrednej charity na Slovensku a správca kostola sv. Ladislava v Bratislave, kanonik Sídelskej kapituly Nitrianskej – magister junior, riaditeľ spolku sv. Vojtecha v Trnave. Pochovaný je v hrobke kanonikov na Nitrianskom hrade.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc.* 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 277. ISBN 8071654418 (viaz.).

36

Galvánek Peter, 1953-

maliar

* 15.06.1953 - Staškov

Miesta pôsobenia: Slovensko

65. výročie narodenia

Po absolvovaní Strednej umelecko-priemyselnej školy v Bratislave študoval výtvarné umenie v Gdaňsku. V Poľsku strávil päť rokov. Dnes ako slobodný umelec žije a tvorí v Senci. Vystavoval v Brne, Bratislave, Prievidzi, Prahe a v Senci.

Literatúra:

KYSUCKÁ GALÉRIA (ČADCA, Slovensko). Trvalý prechodný pobyt : výstava k 20. výročiu otvorenia Kysuckej galérie Čadca 27. novembra 2001. 1. vyd. Čadca: Vydavateľstvo Magma, 2001. S. 10. ISBN 80-85138-11-5 (katalóg)

37

Pavlík, Milan, 1973-

výtvarný umelec

* 17.06.1973 - Čadca

45. výročie narodenia

Výtvarník a člen Štúdia neprofesionálnych výtvarníkov Milan Pavlík sa narodil v roku 1973 v Čadci, kde momentálne žije a tvorí. Detstvo prežil v Korní. Na začiatku svojej tvorby si vyčlenil geometrický prvok štvorca, ktorý používal vo svojich prvotných surrealistických

dielach. Samotné námety pre insitnú tvorbu autor čerpá z horných Kysúc. Inšpirovalo ho rozprávanie ľudí, minulosť predkov a ich osudy. Počas doterajšej umeleckej dráhy vytvoril cca 320 umeleckých diel, ktoré tvoria maľby na drevo, drevené plastiky, šperkovičky, fresky na stenu či maľby komerčného charakteru. V roku 1992 začal navštevovať Štúdio neprofesionálnych výtvarníkov, ktoré pracuje pri Kysuckom kultúrnom stredisku v Čadci a je jeho aktívnym členom.

Literatúra:

CHMUROVÁ, Ivana, 2017. *Rodná hruda Milana Pavlika*. In: Kysuce. Roč. 27, č. 11, s. 4. ISSN 0139-5068.

38

Choluj, Dominik, 1923-1999

regionalista, publicista, pedagóg

* 22.06.1923 - Skalité

+ 07.02.1999 - Čadca

95. výročie narodenia

Pôsobil ako stredoškolský profesor na Obchodnej akadémii v Čadci. Bol členom Historickej spoločnosti Matice slovenskej v Bratislave, spoločnosti Korene v Žiline, výboru Matice slovenskej v Martine a niekoľko rokov bol predsedom Miestneho odboru Matice slovenskej v Čadci. Prof. Dominik Choluj bol nielen aktívnym matičiarom, ale i plodným publicistom. Zostavil cennú publikáciu Onomastika Kysúc (1992), ktorá zachytáva pôvodné a terajšie názvy chotárov, osád, zárubkov, živé osobné mená a stručnú históriu jednotlivých obcí regiónu.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 256. ISBN 8071654418 (viaz.).

<https://mykysuce.sme.sk/c/4769676/pripominame-si.html#ixzz53yB1M4hr>

39

Pajonk, Anton, 1953-2014

spisovateľ

* 23.06.1953 - Svrčinovec

+ 19.07.2014 - Čadca

65. výročie narodenia

Anton Pajonk, zberateľ a autor rozprávok a príbehov pre deti absolvoval štúdium filozofie, histórie a ekonómie. Pracoval v bankovníctve a poisťovníctve. Od študentských čias publikoval svoje texty časopisecky, písal tiež krátke divadelné hry. Knižne debutoval až roku 2004 dielom Kysucké rozprávky. V roku 2005 vyšlo voľné pokračovanie rozprávok s názvom Kysucké rozprávky 2, roku 2006 kniha rozprávok Drotárova palica, roku 2008 Kysucké rozprávky 3, v roku 2010 rozprávková kniha O dievčine z obrazu a roku 2013 Dar od mravčieho kráľa.

Literatúra:

KUBICA, Peter. *Kysucká literatúra. Zv. 1. 1. vyd.* Čadca: Vydavateľstvo Magma, 2010. S. 133-134. ISBN 9788089172139 (viaz.).

JÚL

40

Čutek, Anton, 1928-2002

výtvarník

* 06.07.1928 - Klubina

+ 16.12.2002 - Bratislava

90. výročie narodenia

V rokoch 1949 - 1954 študoval na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave. Bol členom skupiny Mikuláša Galandu. Tvoril v oblasti komornej i monumentálno-dekoratívnej plastiky. V roku 1959 získal 2. cenu za plastiku *Nedopušte v súťaži Hrozby a nádeje ľudstva*. Jeho tvorba bola počiatku pod vplyvom kubizmu. Neskôr, oslovený dielom a spôsobom uvažovania Henryho Moora, dospel na prelome päťdesiatych a šesťdesiatych rokov minulého storočia k charakteristickému rukopisu, vyznačujúcemu sa tvarovou jednoduchosťou, výraznou štylizáciou, výstavbou objemu s dôrazom na obrysovú líniu a oslobodením plastiky od rušivých detailov dosiahol monumentálne vyznenie plastík.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 118. ISBN 8071654418 (viaz.).

41

Ďurná Scarlett, 1953-

knihovníčka, bibliografická pracovníčka

* 09.07.1953 - Bratislava

Miesta pôsobenia: Bratislava, Čadca

65. výročie narodenia

Absolvovala Strednú knihovnícku školu v Bratislave. V rokoch 1978 - 1979 kurz vedecko-technických informácií pri Slovenskej technickej knižnici v Bratislave. Popri zamestnaní sa venovala štúdiu nemeckého jazyka na Štátnej jazykovej škole v Žiline. V rokoch 1969 - 1981 pôsobila ako knihovníčka v Mestskej knižnici v Bratislave, na úseku literatúry pre mládež. Od roku 1982 do roku 2011 pôsobila ako bibliografka v Kysuckej knižnici v Čadci na úseku regionálnej literatúry. Je členkou výboru Krajskej pobočky Spolku slovenských knihovníkov Žilinského kraja.

Literatúra:

POLÁKOVÁ, Ivana. *Malý slovník bibliografov. 1. časť, 1991-2011 /*. Martin: Ivana Poláková, 2012. S. 47-50. ISBN 978-80-970857-9-7.

42

Jelínek, Emil, 1968-

výrobca a opravár hudobných nástrojov

* 15.07.1968 - Kysucké Nové Mesto

50. výročie narodenia

Už počas štúdia sa venoval oprave akordeónov. Má už 30 ročnú prax pri oprave a výrobe hudobných nástrojov. Špecializuje sa na opravu heligóniek.

Literatúra:

UJHÁZI, František, 2016. *Emil Jelínek: Na heligónke sa dá zahrať úplne všetko, je to univerzálny nástroj*. In: Kysucké noviny (MY). Roč. 17, č. 24, s. 8. ISSN 1335-5651.

43

Weiss, Koloman, 1951-1998

redaktor

* 27.07.1951 - ?

+ 26.07.1998 - Žilina

20. výročie úmrtia

Koloman Weiss bol redaktorom miestnych novín v Kysuckom Novom Meste. Jeho články a fotografie sa týkali najmä práce kultúry a ľudí žijúcich na dolných Kysuciach. Koloman Weiss (46) a jeho manželka Gabriela Weisová (43) zomreli pri výbuchu telefónnej búdky v júli 1998 v Žiline.

Literatúra:

ĎURNÁ, Scarlett, 2007. *Kysuckí novinári a redaktori*. Čadca: Kysucká knižnica, 2007. S. 42.

AUGUST

44

Podoláková, Ľubica, 1978-

publicistka

* 26.08.1978 - Čadca

40. výročie narodenia

Mgr. Ľubica Podoláková žije v Krásne nad Kysucou. Vyštudovala Vysokú školu pedagogickú v Banskej Bystrici, odbor pedagogika a estetická výchova. Je autorkou monografie Krásno nad Kysucou - Prechádzky storočiami a spoluautorkou viacerých publikácií. Prednáša na odborných seminároch a je šéfredaktorkou mestských novín Krásňan.

Literatúra:

KUBICA, Peter, 2010. *Kysucká literatúra. Zv. 1. 1. vyd.* Čadca: Magma. ISBN 978-80-89172-13-9.

45

Pochyba, Dominik, 1908-1987

osvetový pracovník

* 28.08.1908 - Nová Bystrica

+ 24.04.1987 - Bernolákovo

110. výročie narodenia

Bol priekopníkom zakladania intenzívnych ovocných sádov v špecializovaných poľnohospodárskych podnikoch a v súvislosti s ich rýchlym rozvojom nastolil program výstavby veľkokapacitných skladov ovocia priamo v pestovateľských oblastiach. Aktívne spolupracoval s vedeckými radami výskumných ústavov, s pracovníkmi vysokých škôl i záhradkármi, výrazne prispel k rozvoju slovenského odborného školstva a ako dlhoročný člen redakčných rád odborných periodík, k skvalitneniu ich úrovne. Vydal niekoľko odborných príručiek (Malá pomológia vyšla i v maďarskom preklade), pravidelne publikoval v špecializovaných časopisoch, zostavil niekoľko zborníkov, spolupracoval s rozhlasom a televíziou. Za svoju prácu dostal vysoké štátne vyznamenania.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 204. ISBN 8071654418 (viaz.).

46

Cvinček, Ján, 1868-1932

* 29.08.1868 – Olešná

+ 13.02.1932 – Divina

Miesta pôsobenia: Divina

150. výročie narodenia

Pôsobil ako kaplán v Rosine, Kolároviaciach a v Kysuckom Novom Meste, kde bol aj administrátorom. Od roku 1899 bol administrátorom v Divine, kde bol od roku 1909 dekanom. V Divine pôsobil do konca svojho života. Pochovaný je oproti kostolu v Divine spolu so svojou matkou Máriou a bratom Františkom.

Literatúra:

PAŠTRNÁK, Ladislav. *Olešná : 1619 - 2009*. 1. vyd. Čadca: Magma, 2010. S. 291. ISBN 978-80-970534-0-6 (viaz.).

SEPTEMBER

47

Bagin, Anton, 1923-1992

kňaz

* 10.09.1923 – Ilava

+ 21.12.1992 – Bratislava

95. výročie narodenia

Absolvoval Katolícku bohosloveckú fakultu v Bratislave. V roku 1947 bol vysvätený za kňaza. Pôsobil na viacerých miestach na Slovensku aj v Čadci a Turzovke. Zaoberal sa cirkevnými, kultúrnymi a regionálnymi dejinami. Svoje odborné príspevky venoval cyrilometodejskému obdobiu, tradícii a slovenským národným dejateľom.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 16. ISBN 8071654418 (viaz.).

48

Bernát, Martin, 1908-1998

notár

* 23.09.1908 - Stráňavy pri Žiline

+ 15.09.1998 - Bratislava

20. výročie úmrtia

Od roku 1939 do roku 1950 pôsobil ako notár v Oščadnici. Za jeho pôsobenia bol postavený Obecný dom, Kultúrny dom, Kalvária, Trojička, kaplnka v Zadedovej, základná škola v Ústredí. Je po ňom pomenované námestie v centre obce.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 217-218. ISBN 8071654418 (viaz.).

49

Biroš, Stanislav, 1901-1983

výtvarník, sochár

* 12.11.1901 - Bytča

+ 16.09.1983 - Bytča

Miesta pôsobenia: Slovensko

35. výročie úmrtia

Študoval sochárstvo na Vysokej umeleckopriemyselnej škole v Prahe. Pôsobil na viacerých miestach na Slovensku ako pedagóg, od roku 1954 ako slobodný umelec. Patrí medzi najvýznamnejších stredoslovenských výtvarných umelcov 20. storočia. Venoval sa prevažne portrétovému a monumentálnemu sochárstvu, plastike, medailérstvu a grafike.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 22. ISBN 8071654418 (viaz.).

50

Zahradníková, Helena, 1948-

speváčka

* 18.09.1948 - Turzovka

70. výročie narodenia

V Turzovke už ako sedemnásťročná začala spievať v hudobno-speváckom súbore. Účinkovala v mnohých televíznych programoch i rozhlasových reláciách. Spolu s viacerými folklórnymi súbormi sa zúčastnila na rôznych medzinárodných festivaloch v Španielsku, Holandsku, Francúzsku i v Taliansku. V roku 1988 jej vyšla gramoplatňa s názvom Piesne Kysúc.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 345. ISBN 8071654418 (viaz.).

51

Dejčík, František, 1938-

výtvarný fotograf

* 21.09.1938 - Čadca

80. výročie narodenia

Vyštudoval v roku 1975 na Inštitúte výtvarnej fotografie v Brne. Jeho krajinkársku tvorbu ocenili v rôznych štátoch sveta.

Literatúra :

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 297-298. ISBN 8071654418 (viaz.).

52

Bernát, Martin, 1908-1998

notár

* 23.09.1908 - Stráňavy pri Žiline

+ 15.09.1998 - Bratislava

110. výročie narodenia

Od roku 1939 do roku 1950 pôsobil ako notár v Oščadnici. Za jeho pôsobenia bol postavený Obecný dom, kultúrny dom, Kalvária, Trojička, kaplnka v Zadedovej, základná škola v Ústredí. Je po ňom pomenované námestie v centre obce.

Literatúra :

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 217-218. ISBN 8071654418 (viaz.).

53

Kavec, Matúš, 1898-1980

spisovateľ

* 23.09.1898 - Rajec

+ 02.06.1980 – Bratislava

Miesta pôsobenia: Bratislava

120. výročie narodenia

Do literatúry vstúpil v roku 1926, keď mu v Ľudovej politike začal vychádzať román s drotárskou tematikou Svetom moje, svetom. Drotárskej tematike zostal verný aj v ďalších románoch V rudých hmlách (1930) a Grapy (1936, vyšiel aj v chorvátskom preklade pod názvom Tvornice). V roku 1935 vyšli dva Kavcove romány Kuvik na plote a Nezamestnaný. Obidva sú situované do Bratislavy a do prostredia inteligencie. Po vojne, v roku 1946 vyšiel jeho ďalší román Návrat na hole, ktorý napísal ešte v roku 1938. Potom sa literárne odmlčal a až v roku 1973 napísal cyklus spomienok pre mládež Svetlonos a v roku 1980 Moje stretnutie s drotármi.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 61. ISBN 8071654418 (viaz.)

54

Paštéka, Milan, 1931-1998

výtvarník, maliar

* 20.05.1931 - Trenčín

+ 23.09.1998 - Voznica

20. výročie úmrtia

Milan Paštéka patrí medzi najvýznamnejších slovenských maliarov 20. storočia. Vyštudoval VŠVU v Bratislave. V ranej tvorbe sa venoval najmä kysuckým a oravským motívom. V roku 2001 vyšla o ňom v spolupráci viacerých autoroch monografická kniha s názvom Milan Paštéka.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. S.79-80. ISBN 8071654418 (viaz.).

55

Banáš, Jozef, 1948-

* 27.09.1948 – Bratislava

prozaik, dramatik, diplomat a politik

70. výročie narodenia

V roku 1972 ukončil štúdium na Vysokej škole ekonomickej v Bratislave, odbor zahraničný obchod. V rokoch 1973 – 1976 pracoval v podniku Chirana Export Piešťany. Od roku 1977 do roku 1992 pôsobil na Federálnom ministerstve zahraničných vecí v Prahe. V rámci svojho pôsobenia bol v rokoch 1977 – 1983 riaditeľom Tlačového a informačného strediska Bratislava, v rokoch 1983 – 1988 tlačovým atašé na Veľvyslanectve ČSSR v NDR a v rokoch 1990 – 1992 vyslancom na Veľvyslanectve ČSFR v Rakúsku. Roku 1992 pôsobil aj v Raiffeisen Leasing vo Viedni. V roku 1993 bol riaditeľom Tatra Leasing Bratislava. V rokoch 1994 – 2001 zastupoval Slovak International Tabak ako riaditeľ pre priemyselnú politiku. V rokoch 2002 – 2006 bol poslancom Národnej rady Slovenskej republiky, kde pôsobil aj ako podpredseda Výboru NR SR pre európsku integráciu, bol vedúcim stálych delegácií NR SR v PZ Rady Európy a NATO. V rokoch 2004 – 2006 bol viceprezidentom PZ NATO. Žije v Bratislave.

Literatúra:

https://sk.wikipedia.org/wiki/Jozef_Ban%C3%A1%C5%A1

OKTÓBER

56

Dička, Rudolf, 1958-2014

výtvarník

* 11.10.1958 - Turzovka

+ 24.06.2014 – Turzovka

kysucký výtvarník

60. výročie narodenia

V mladosti sa potýkal s neľahkými problémami a závislosťami. Študoval na Drevárskom učilišti v Liptovskom Hrádku, školu však nedokončil. Nasledovali zložité roky hľadania vlastnej identity a kontroverzných stretnutí s vtedajšou štátnou mocou a policajnou mašinériou. Prelomovým aj pre Ruda Dičku bol rok 1989, ktorý prináša nové možnosti v tvorbe a v jeho živote predstavuje najplodnejšie obdobie. Roku 1993 získava svoje prvé významné ocenenie – Hlavnú cenu na celoštátnej výtvarnej súťaži Výtvarné spektrum v Bratislave a tiež Cenu Národného osvetového centra. Jeho tvorba sa vyznačovala veľkým tvorivým potenciálom, za pomoci ktorého bezprostredne reagoval na aktuálne problémy a situácie, akými sú religiozita, alkoholizmus a nezamestnanosť na Kysuciach. Mal silné sociálne cítenie, bol vnímavým človekom. Mnohé jeho práce sú monumentálne svojimi rozmermi i silnými filozofickými témami, nesú v sebe silný etický náboj. Jeho tvorba presiahla aj hranice Kysúc i Slovenska, mal veľký ohlas aj v zahraničí (Česká republika, Poľsko).

Literatúra:

<http://www.kultura.e-kysuce.sk/97-archiv-pozvanok/462-rudo-dicka-jubiluje>

57

Janota Ľudovít Cyril, 1888-1968

vedec

* 12.10.1888 - Čadca

+ 15.10.1968 – Bratislava

130. výročie narodenia

50. výročie úmrtia

Pôsobil ako notár v Turzovke, ako hlavný matrikár mesta Bratislava. Angažoval sa v národnom hnutí, pridal sa k tolstojovcom a hlasistom. Zaoberal sa sociológiou a osvetou, zberateľskou činnosťou starožitností z Kysúc. Ťažisko bádateľskej činnosti spočívalo v oblasti vlastivednej práce, v štúdiu stavebných pamiatok, najmä hradov. Vypracoval ideový projekt na založenie Kysuckého múzea v Čadci.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 52. ISBN 8071654418 (viaz.).

58

Hranec, Jozef, 1877-1943

spisovateľ, právnik

* 01.03.1877 - Podvysoká

+ 19.10.1943 - Topoľčany, pochovaný v Čadci

75. výročie úmrtia

Nedokončil teologické štúdiá a odišiel študovať do Pešti na právnickú fakultu, ktorú prerušil pre zlý zdravotný stav. Nakoniec štúdiá dokončil v roku 1907 v Kluži v Rumunsku. Ako advokát pracoval v Bytči a v Čadci, kde si v roku 1911 otvoril vlastnú advokátsku kanceláriu. Počas prvej svetovej vojny sa dostal do ruského zajatia. Vrátil sa v roku 1919 s transportom invalidov na lodi Archer cez Japonsko a Ameriku do Čadce, kde pokračoval vo svojej advokátskej praxi. Pokračoval v úsilí svojho priateľa Ivana Háľka v boji proti alkoholizmu, zriadil viaceré protialkoholické liečebne. Pričinil sa o založenie miestneho odboru Matice slovenskej a o výstavbu Palárikovho domu v Čadci. V roku 1927 založil nestranný dvojtyždenník *Kysucké hlasy* s rubrikou *Kysucká trúba*. Bol to miestny spoločenský, hospodársky, osvetový spravodaj na obranu záujmov kysuckého ľudu. Do *Kysuckých hlasov* prispievali významné kysucké osobnosti ako: Ivan Hálek, Ondrej Jariabek, Jozef Rudinský a ďalší. Dvojtyždenník žiaľ pre finančné ťažkosti zanikol v roku 1933.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 227. ISBN 8071654418 (viaz.).

NOVEMBER

59

Mojík, Ivan, 1928-2007

slovenský básnik, redaktor, kultúrny publicista a prekladateľ

* 02.11.1928 - Turzovka

+ 18.04.2007 - Bratislava

90. výročie narodenia

V rokoch 1939 – 1948 študoval na gymnáziu v Skalici. Po maturite pôsobil až do roku 1959 v literárnej redakcii Československého rozhlasu v Bratislave, potom bol redaktorom časopisu *Mladá tvorba*. Od roku 1961 pracoval v denníku *Práca*, pričom v rokoch 1967 – 1970 bol vedúcim kultúrnej rubriky a zástupcom šéfredaktora, avšak s výnimkou roku 1966, keď pôsobil ako tajomník Zväzu československých spisovateľov v Prahe. V období normalizácie patril k proskribovaným spisovateľom, prišiel o pôvodné povolanie a istý čas bol bez zamestnania. V rokoch 1971 – 1974 pracoval v knižnom veľkoobchode. Potom sa zamestnal vo vydavateľstve Tatan, kde vykonával funkciu propagačného referenta (1974 – 1980). Od roku 1980 až do odchodu do dôchodku v roku 1989 bol korektorom v Západoslovenských tlačiarňach, neskôr krátky čas pôsobil na čiastočný pracovný úväzok v redakcii literárneho periodika *Romboid*.

Literatúra:

BLAHA, Anton, 2004. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. S. 333. ISBN 80-7165-441-8.

60

Švábik, Gustáv, 1943-, Macvejda

sochár

* 03.11.1943 – Turzovka

Miesta pôsobenia: Čadca

75. výročie narodenia

Akademický sochár Gustáv Švábik – Macvejda sa narodil 3. novembra 1943 v Turzovke. Od roku 1950 navštevoval základnú školu v Krásne nad Kysucou, v tom istom roku sa presťahoval s rodičmi do Žiliny. V rokoch 1959 – 1963 študoval na Umelecko-priemyselnej škole v Turzovke. V roku 1963 sa vrátil na rodné Kysuce a pôsobil ako učiteľ výtvarnej výchovy v Zborove nad Bystricou. Neskôr, v rokoch 1966 – 1972 študoval na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave u doc. V. Kautmana, odbor tvarovania. V rokoch 1978 – 1991 pôsobil ako pedagóg na Škole úžitkového výtvarníctva v Kremnici. Od roku 1991 pôsobí v slobodnom povolaní ako výtvarník v Turzovke, Čadci a Žiline. Venuje sa monumentálnej a komornej sochárskej tvorbe. Svoje objekty a reliéfy vytvára z dreva, rešpektujúc a využívajúc možnosti materiálu. Hlavnou témou a inšpiračným zdrojom sa mu natrvalo stala krajina. Jeho diela sa už desaťročia stretávajú s pozitívnym hodnotením odborníkov i širokej verejnosti. Pravidelne vystavuje na Kysuciach a v Žiline, jeho diela obdivovali v Bratislave, Prahe, v Londýne, Berlíne, Paríži, v Poľsku i Bielorusku. Popri tvorbe sú jeho veľkými láskami príroda a šport. Žije so svojou rodinou v Čadci.

Literatúra:

BLAHA, Anton, 2004. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia. S. 343. ISBN 80-7165-441-8.

61

Benadik, Blažej, 1919-2003

archeológ

* 02.02.1919 - Snežnica

+ 04.11.2003 - Snežnica

15. výročie úmrtia

V rokoch 1954 - 1982 pracoval v Archeologickom ústave Slovenskej akadémie vied . V roku 1962 sa stal kandidátom na štúdium histórie. Ako prvý bádateľ doby laténskej na Slovensku sa venoval výskumu plochých keltských pohrebísk.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 264. ISBN 8071654418 (viaz.).

62

Porod, Ján, 1896-1968

spisovateľ

* 27.04.1896 - České Budějovice

+ 04.11.1968 - České Budějovice

50. výročie úmrtia

Pôsobil ako učiteľ a školský inšpektor na viacerých miestach na Slovensku. Venoval sa výskumu slovenských tradícií, osobitnú pozornosť venoval kysuckej histórii a ľudovej kultúre. Zozbieral kysucké povesti, písal divadelné hry.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 84. ISBN 8071654418 (viaz.).

63

Pažický, Lukáš, 1728-1800

národnokultúrny pracovník, kňaz

* 16.11.1728 - Prievidza

+ 18.04.1800 - Čadca

290. výročie narodenia

Národnokultúrny pracovník, bernolákovec, kňaz. Ľudovú školu absolvoval v rodisku, filozofiu a teológiu študoval v seminári v Trnave a v roku 1753 bol vysvätený za rímskokatolíckeho kňaza. Najprv pôsobil ako kaplán v Malej Hradnej (1753 - 1754), neskôr bol farárom v Skalitom (1754 - 1760), po spojení farností Skalité a Čadca do jedného pastoračného celku spravoval obe farnosti, pričom sídlil v Čadci. Tento stav trval do roku 1772. Pažický sa zaslúžil o vybudovanie hlavného oltára Kostola sv. Bartolomeja (1762), murovanej fary v Čadci (1778), veže kostola sv. Bartolomeja (1778), strešnej konštrukcie na veži kostola (1794) a vedľa veže nechal vystavať kaplnku, ktorej stavbu aj sám financoval (1783). Pre kostol zabezpečil farár Pažický aj dva zvony, z ktorých jeden sám zaplatil a daroval kostolu. Tento zvon bol pomenovaný po ňom a nesie meno Lukáš. V roku 1793 sa stal členom Slovenského učeného tovarišstva a širiteľom jeho myšlienok na Kysuciach.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 81. ISBN 8071654418 (viaz.).

64

Bednárík Rudolf, 1903-1975

vedec

* 17.11.1903 - Nové Mesto nad Váhom

+ 25.09.1975 – Bratislava

115. výročie narodenia

Vedec, etnograf a univerzitný profesor. V rokoch 1953 - 1973 prednášal etnografiu a folkloristiku na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Patrí medzi najvýznamnejších

etnografov Slovenska. Vedeckovýskumnú činnosť zameral na ľudové stavitelstvo a bývanie, osobitnú pozornosť venoval regiónu Kysúc. Napísal 21 knižných publikácií a vyše 70 odborných štúdií.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 20. ISBN 8071654418 (viaz.).

65

Jurga, František, 1909-1963

vedec

* 12.04.1909 - Čadca

+ 18.11.1963 – Košice

55. výročie úmrtia

Absolvoval Prírodovedeckú fakultu KU a odbor špeciálnych náuk Českého vysokého učení technického v Prahe. Pôsobil ako stredoškolský profesor, neskôr ako vedúci Katedry matematiky a deskriptívnej geometrie na VŠPLI v Košiciach. Publikoval odborné články a štúdie v domácich a zahraničných periodikách. Zaslúžil sa o budovanie vysokých škôl v Košiciach.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 58. ISBN 8071654418 (viaz.).

66

Jariabek, Ondrej, 1908-1987

herec, režisér, spisovateľ

* 20.11.1908 - Kráľova Lehota

+ 03.02.1987 – Bratislava

110. výročie narodenia

V roku 1927 zmaturoval v učiteľskom ústave v Spišskej Novej Vsi. V rokoch 1927 - 1939 pôsobil ako učiteľ v ľudovej škole v Čadci a v rokoch 1939 - 1941 učil v Prešove. Počas svojho plodného života bol členom činohry Slovenského národného divadla, režisérom Československého filmu, členom Novej scény Národného divadla, externým pedagógom Odborného divadelného kurzu pri Štátnom konzervatóriu a pedagógom na Divadelnej fakulte Vysokej školy múzických umení v Bratislave. Jeho herecký talent sa rozvinul v Čadci, kde účinkoval v ochotníckom Divadelnom krúžku J. Palárika ako herec i režisér, pričom sa zaslúžil o rozmach ochotníckeho divadelníctva na Kysuciach. Popri tom sa venoval aj literárnej činnosti. Napísal knižne nevydanú básnickú zbierku inšpirovanú kysuckou prírodou, z ktorej viacero básní uverejnil v Kysuckých hlasoch. Po angažovaní do činohry Slovenského národného divadla od roku 1941 až do svojho odchodu na dôchodok vytvoril ako predstaviteľ realistického charakterového herectva množstvo prevažne komediálnych postáv. Jeho herecké majstrovstvo využívali i rozhlasoví, filmoví a televízni tvorcovia. V režijnej práci sa sústreďoval na diela slovenských klasikov. V literárnej tvorbe sa popri bábkových hrách,

rozhlasových skečoch a scénkach venoval aj scenáristike, písal poviedky a memoáre. V roku 1950 mu udelili Národnú cenu.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 55-56. ISBN 8071654418 (viaz.).

67

KPačanský Ivan, 1923-

lekár,

* 21.11.1923 – Čadca

95. výročie narodenia

Študoval na lekárskej fakulte UK Bratislava. Pôsobil na Otorinolaryngologickom oddelení Detskej fakultnej nemocnice v Bratislave. Od r. 1986 ako jej prednosta. Je zakladateľom prvej Detskej otorinolaryngologickej kliniky na Slovensku. Publikoval 112 odborných vedeckých prác a 5 monografií.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 62. ISBN 8071654418 (viaz.).

DECEMBER

68

Vnuk, Valér, 1894-1958

publicista, redaktor

* 12.08.1894 - Kysucké Nové Mesto

+ 17.12.1958 - Trnava

60. výročie úmrtia

Študoval inžinierstvo na technike v Budapešti (1913 - 1915), bojoval na strane Rakúsko-Uhorska na talianskom fronte (1915 - 1918), po roku 1918 pokračoval v štúdiu na Českom vysokom učení technickom v Prahe, štúdium však nedokončil. Pôsobil ako úradník v Kysuckom Novom Meste, pracovník a tajomník Spolku sv. Vojtecha v Trnave. Vnuk je autorom niekoľkých učebníc pre ľudové školy a množstva článkov, ktoré publikoval v časopisoch a kalendároch. Venoval sa aj prekladom z nemčiny a maďarčiny: Tri prstene a iné novely od P. Kellera (1933), S úsmevom do života (1945), Srdcom k srdcu (1948) od L. Perlakyho a ďalších.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 172. ISBN 8071654418 (viaz.).

69

Barčák, Štefan, 1913-

2004

rezbár

* 20.11.1913 – Turzovka

+19.11.2004 - Košťany nad Turcom

105. výročie narodenia

Narodil sa roku 1913 v Turzovke, neskôr sa presťahoval do Koštian nad Turcom, kde začal aj svoju rezbársku činnosť. Ako vyučený stolár mal k drevu blízko, dokonale poznal jeho vlastnosti. Rezbárstvu sa však začal venovať až v dôchodcovskom veku. Jeho práce sú zastúpené v zbierkach Slovenského národného múzea v Martine, Kysuckého múzea v Čadci, Slovenskej národnej galérie v Bratislave.

Literatúra :

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 306. ISBN 8071654418 (viaz.).

70

Janota, Igor, 1921-2008

publicista

* 04.04.1921 - Bratislava

+ 23.12.2008 – Bratislava

10. výročie úmrtia

Igor Janota vyštudoval Vysokú školu obchodnú a takmer dvadsať rokov pracoval v Ústave ekonomiky a organizácie stavebníctva ako vedecký tajomník. Igor Janota, ktorého celoživotnou témou boli najmä dejiny, publikoval počas svojho pôsobenia vyše 3-tisíc článkov a zozbieral asi 150 povestí zo starej Bratislavy.

Literatúra:

BLAHA, Anton. *Osobnosti Kysúc*. 1. vyd. Bratislava: Kysucká kultúrna nadácia, 2004. S. 321. ISBN 8071654418 (viaz.).

Menný register

B

Bagin, Anton	46,
Banáš, Jozef	54,
Barčák, Štefan	67,
Bednárík, Rudolf	62,
Belánsky, Jozef	<u>2</u> ,
Benadik, Blažej	59,
Bernát, Martin	47, 51,
Bielek, Jozef	<u>30</u> ,
Biroš, Stanislav	48
Braciník, Bohdan	<u>29</u> ,

C

Cvinček, Ján	46,
--------------	-----

Č

Čutek, Anton	<u>40</u> ,
--------------	-------------

D

Dejčík, František	51,
Dička, Rudolf	56,
Dunajovec, Jozef	<u>21</u> ,

Ď

Ďurná, Scarlet	<u>41</u> ,
----------------	-------------

F

Filo, Elemír	<u>35</u> ,
--------------	-------------

G

Galváneek, Peter	<u>36</u> ,
Grupač, Marián	<u>6</u> ,

H

Haranta, Ján	<u>22</u> ,
Hirš	<u>33</u> ,
Hnitka, Jozef	<u>14</u> ,

Hohoš, Ladislav 15,
Hranec, Jozef 58,
Hunčík, Štefan 19, 34,

CH

Chabroň, Jozef 13,
Choluj, Dominik 38,

J

Jakuš, Juraj 20,
Jánošík, Juraj 9, 18,
Janota, Ľudovít 57
Janota, Igor 70,
Jariabek, Ondrej 66,
Jelínek, Emil 42,
Jurga, František 65,

K

Kavec 53,
Kľačanský 67,
Klemens, Jozef Božetech 7,
Kolesár 31,
Kováčik, Vladimír 10,
Kunda 24,

M

Marec, Jozef 25,
Mikolaj, Dušan 16,
Mojík, Ivan 59,
Mravec, Milan 4,

P

Pajonk, Anton 39,
Paštéka, Jozef 27,
Paštéka, Milan 54,
Pavlík, Milan 37,
Pažický, Lukáš 63,
Podoláková, Ľubica 44,
Pochyba, Dominik 45,

Pongrác, Alexander 3,
Porod, Ján 62,

Š

Šimák, Štefan 23,
Špaldoň Emil 28,
Šuráb, Marián 8,
Švábik, Gustáv 60,

T

Toman, Milan 12,

U

Uhorčík, Tomáš 26,

V

Valárik, Ludovít 32,
Vaňousová, Zuzana 17,
Vnuk, Valér 58,

W

Weiss, Koloman 43,

Z

Zahradníková, Helena 50,
Zemaníková, Irena 11,

Ž

Žilinčík, Tomáš

Kalendárium 2018

Kalendárium výročí regionálnych osobností a významných udalostí Kysúc na rok 2018

Zostavila:	Viera Višňáková - Regionálna dokumentácia
Zodpovedná redaktorka:	PhDr. Janka Bírová, riaditeľka Kysuckej knižnice v Čadci
Vydala:	Kysucká knižnica v Čadci v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja
Počet záznamov:	70
Počet strán	36
Náklad:	50
Rok vydania:	2018